

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/5074,Oblezenie-Warszawy-w-fotografii-Juliena-Bryana-spotkanie-Klubu-Historycznego-im-.html>
11.04.2026, 09:51

„Oblężenie Warszawy w fotografii Julienu Bryana” - spotkanie Klubu Historycznego im. gen. Stefana Roweckiego „Grota” - Warszawa, 3 września 2010

03.09.2010

3 września (piątek) 2010 r. o godz. 15.00 w warszawskim Centrum Edukacyjnym Instytutu Pamięci Narodowej Przystanek Historia, ul. Marszałkowska 21/25 w ramach cyklu spotkań filmowych Klubu Historycznego im. gen. Stefana Roweckiego „Grota” odbyło się uroczyste spotkanie z udziałem Sama Bryana pt. „Oblężenie Warszawy w fotografii Julienu Bryana”.

Podczas uroczystości prezes IPN Franciszek Gryciuk i Sam Bryan podpisali umowę przekazującą kopie cyfrowe zdjęć Julienu Bryana do Instytutu Pamięci Narodowej, odbyła się prezentacja albumu [„Oblężenie Warszawy w fotografii Julienu Bryana”](#), opracowanego przez Jacka Zygmunta Sawickiego i Tomasza Stempowskiego, a także został wyświetlony film „Oblężenie” w reż. Julienu Bryana.

To zdjęcie zna chyba każdy. Warszawa, połowa września 1939 roku. Zrozpaczona dziewczynka pochyla się nad zabita przez niemieckiego lotnika siostrą. Ból, strach, łzy, rozpacz, poczucie klęski, również barbarzyństwo agresora. Symboliczny obraz pierwszych dni II wojny światowej.

Jego autorem jest Amerykanin, Julien Bryan. Latem 1939 roku - jako fotograf i filmowiec o międzynarodowej już reputacji - był w Europie, gdzie kręcił swoje kolejne filmy dokumentalne. 1 września wsiadł do pociągu w Wenecji i po tygodniu dotarł do oblężonej Warszawy. Był jedynym fotoreporterem w mieście. Prezydent Starzyński przydzielił mu samochód i asystenta. 16 września Julien Bryan stanął przed mikrofonem Polskiego Radia - opowiedział światu o cierpieniach cywilnej ludności, wojnie totalnej, jaką prowadzą Niemcy, o „najpotworniejszym w czasach współczesnych mordowaniu ludzi”.

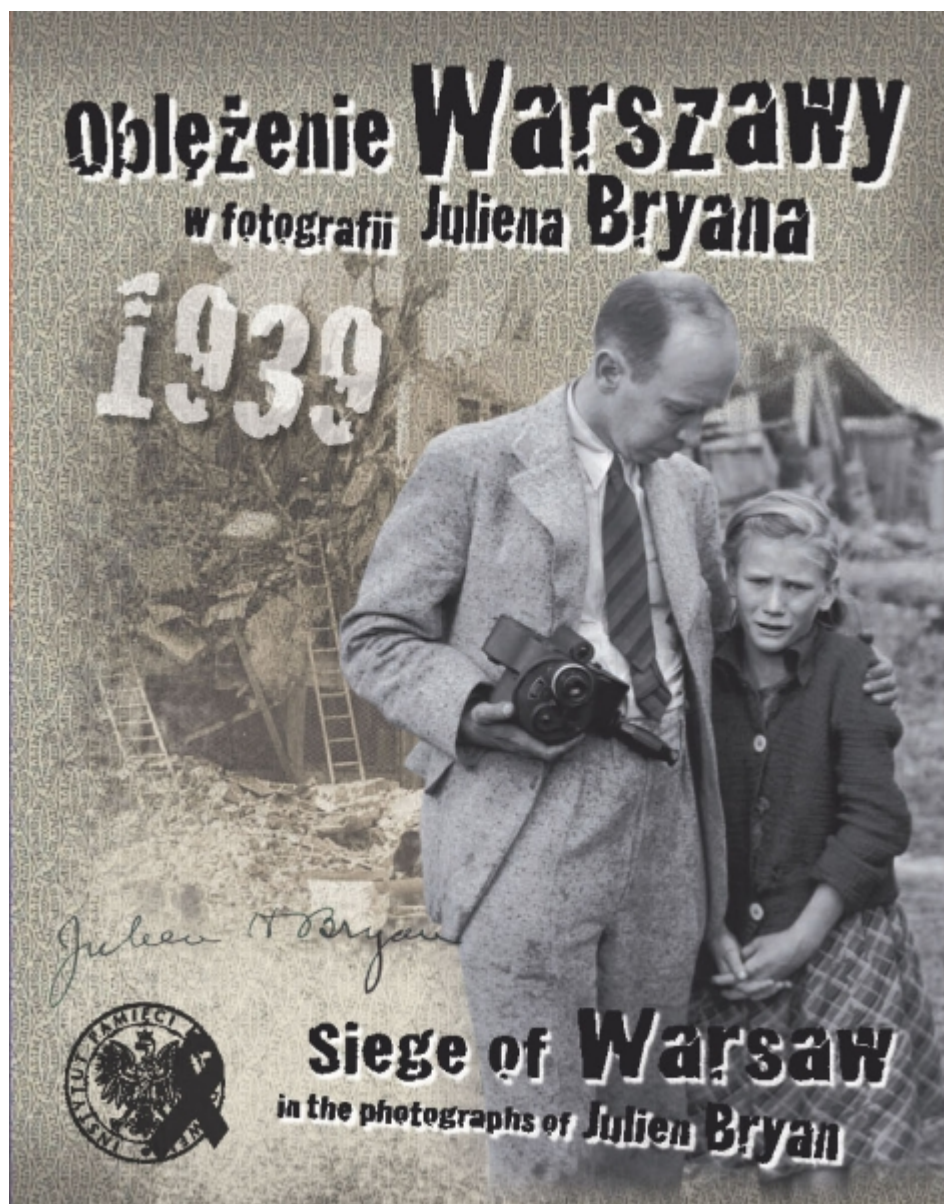
Zrobił setki zdjęć i nakręcił kilka godzin filmów pokazujących oblężoną Warszawę, bombardowania, walące się domy i szpitale, leżące na ulicach ludzkie ciała, budowanie barykad, uchodźców na moście Poniatowskiego, dramat ludności cywilnej, niemiecką siłę i butę. W dramatycznych okolicznościach udało mu się wyjechać z Warszawy i wywieźć do Ameryki bezcenną dokumentację. Już pierwszą przygotowaną z nich kronikę i gazetowe reportaże obejrzało kilkadziesiąt milionów ludzi. Mogli poznać prawdę o niemieckim okrucieństwie wobec ludności cywilnej i łamaniu podstawowych praw prowadzenia wojny.

We wrześniu 1959 Julien Bryan przyjechał ponownie do Warszawy. Odwiedził miejsca, które fotografował dwadzieścia lat wcześniej, spotkał tych bohaterów swoich zdjęć, którym dane było przeżyć. Była wśród nich dziewczynka ze słynnego zdjęcia.

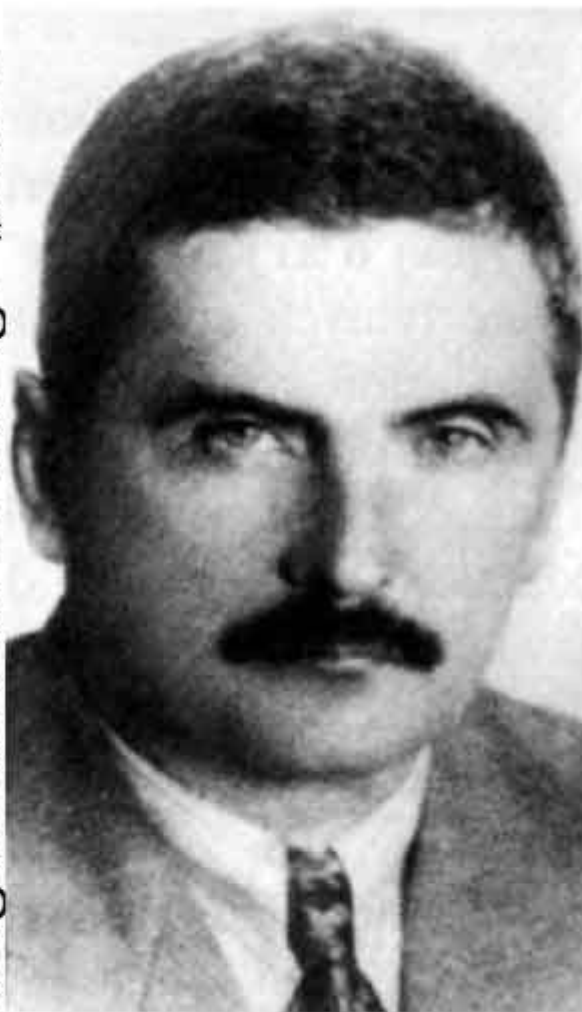
Dzisiaj w Warszawie jest syn Julienu Bryana, Sam, dumny z dzieła ojca, przyjaciel Polski i Polaków.

Jednym z powodów jego wizyty jest premiera filmu o ojcu i wydany po polsku i angielsku przez Instytut Pamięci Narodowej album „Obleżenie Warszawy w fotografii Julienu Bryana - Siege of Warsaw in the photographs of Julien Bryan”.

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

KLUB HISTORYCZNY
im. gen. Stefana Roweckiego - „Grota”

WARSZAWA

Sam Bryan

Maria Dmochowska - wiceprezes IPN